

PRŮVODCE ÚČETNICTVÍM VEŘEJNÝCH FINANČÍ

Ing. DANUŠE PROKŮPKOVÁ

VEŘEJNÁ SPRÁVA

© Český institut interních auditorů, z. s., 2016

S odkazem na zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), v platném znění, nesmí být tato metodická příručka používána jinými osobami k výdělečné činnosti ani být užívána způsobem snižujícím její hodnotu.

K získání povolení změn nebo reprodukcí jakékoli části metodické příručky kontaktujte:

Český institut interních auditorů, z. s.
Karlovo náměstí 319/3, 120 00 Praha 2
Tel: 224 919 361
E-mail: ciia@interniaudit.cz
www.interniaudit.cz

Autoři: © Ing. Danuše Prokúpková

Recenzenti: Ing. Eva Janoušková
Ing. Michal Svoboda, Ph.D.

Vydavatel: Český institut interních auditorů, z. s.
Vydání: 1. české; březen 2016
Sazba: Viktor Beránek
Tisk: REPRO servis s. r. o.
Starochuchelská 195/15, 159 00 Praha 5

ISBN: 978-80-86689-54-8

PRŮVODCE ÚČETNICTVÍM VEŘEJNÝCH FINANCÍ

Ing. DANUŠE PROKŮPKOVÁ

Předmluva	8
O autorce	10
Úvodní slova recenzentů	11
Slovo úvodem	15
Použité zkratky	18

1. ČÁST – OBECNÁ ČÁST

– HISTORIE A VÝSTAVBA ÚČETNÍHO SYSTÉMU VE VYBRANÝCH ÚČETNÍCH JEDNOTKÁCH

Kapitola I. Úvodní informace o systému a jeho zákonitostech	19
1.1 Účetní systémy, jejich poslání a vývoj	20
1.2 Funkce, podstata a předmět účetnictví a jejich zajištění	34
1.3 Účetní reforma, teze, komponenty, předpoklady	37
1.4 Informační základna – subsystemy	46
1.5 Fáze zpracování finančních operací v účetním systému	53
Kapitola II. Regulace účetnictví – Právní úprava v ČR	55
2.1 Obecné požadavky a principy regulace finančního účetnictví	56
2.2 Charakteristika právního rámce a aplikace v ČR	64
2.2.1 Charakteristika zákona o účetnictví	65
2.2.2 Charakteristika vyhlášek	68
2.2.3 České účetní standardy	84
2.3 Požadavky na vedení účetnictví	85
2.4 Požadavky na sestavení účetní závěrky	87
2.5 Ostatní (specifické) požadavky ZoÚ	89
Kapitola III. Účetní metody a ekonomický obsah	92
3.1 Charakteristika obsahu metodických prvků	94
3.2 Technické a technologické účetní metody	96
3.2.1 Bilanční princip – rozvaha	97
3.2.2 Účet a soustava účtů (aktivní, pasivní, výsledkové)	101
3.2.3 Syntetické a analytické účty	103
3.2.4 Souvztažnost a podvojnost	106
3.2.5 Účetní knihy; deník (deníky), hlavní kniha, knihy analytické evidence, knihy podrozvahové evidence	109
3.2.6 Předvaha	110
3.2.7 Účetní doklady	112
3.2.8 Účetní zápisy – druhy	115

3.2.9	Druhy oprav účetních nesprávností	115
3.2.10	Účtová osnova, účtový rozvrh	116
3.2.11	Inventarizace	118
3.3	Obsahové a věcné účetní metody	119
3.3.1	Principy oceňování	121
3.3.2	Reálná hodnota	123
3.3.3	Náklady spojené s pořízením majetku	125
3.3.4	Odpisy	125
3.3.5	Opravné položky	127
3.3.6	Časové rozlišení	128
3.3.7	Dohadné položky	130
3.3.8	Rezervy	131
3.3.9	Vyřazení pohledávek	132
3.3.10	Vzájemné zúčtování	133
3.3.11	Kurzové rozdíly	134
Kapitola IV.	Účetní závěrka, účetní výkazy, ostatní	135
4.1	Uzavírání účtů, účetní závěrka – sestavení výkazů	137
4.1.1	Uzavírání účtů	142
4.1.2	Účetní závěrka – sestavené výkazy	146
4.2.	Koncepce účetních výkazů	151
4.2.1	Rozvaha	153
4.2.1.1	Formální uspořádání rozvahy	153
4.2.1.2	Obsahové a věcné vymezení	154
4.2.2	Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)	160
4.2.2.1	Formální uspořádání výkazu zisku a ztráty	161
4.2.2.2	Obsahové a věcné vymezení výkazu zisku a ztráty	161
4.3	Další účetní výkazy	163
4.3.1	Přehled o peněžních tocích	163
4.3.2	Přehled o změnách vlastního kapitálu	166
4.3.3	Příloha (příloha k ÚV)	167
4.4	Ostatní výkazy – poslání, obsah	170
4.4.1	Finanční výkaz o plnění rozpočtu	171
4.4.2	Pomocný analytický přehled (PAP)	174
4.4.3	Operativní záznamy	175
4.4.4	Pomocný konsolidační přehled	176

2. ČÁST – ZVLÁŠTNÍ ČÁST – PŘÍKLADY SOUVZTAŽNOSTÍ

Kapitola V.	Vybrané postupy účtování podle účtových tříd	178
5.1	Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek	180
5.2	Účtová třída 1 – Zásoby a opravné položky	199
5.3	Účtová třída 2 – Účty rozpočtového hospodaření, krátkodobý majetek a krátkodobé úvěry a půjčky	206
5.4	Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy	213
5.5	Účtová třída 4 – Jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé pohledávky, závěrečné účty a zvláštní zúčtování	227
5.6	Účtová třída 5 – Náklady	233
5.7	Účtová třída 6 – Výnosy	235
5.8	Účtová třída 9 – Podrozvahové účty	236

3. ČÁST – ZÁVĚREČNÁ ČÁST

Kapitola VI.	Využití účetnictví	238
6.1	Úkoly finančního řízení	239
6.2	Finanční analýza	244
6.2.1	Cíle a poslání finanční analýzy	244
6.2.2	Nástroje finanční analýzy	245
6.2.3	Využití finanční analýzy	247
Kapitola VII.	Dohled a kontrola	249
7.1	Význam provádění dohledu a kontroly	250
7.2	Obecné a aplikační kontroly	255
7.3	Analýza účetního prostředí – rizika	260
7.4	Rizika (obecná) ohrožující úroveň účetního prostředí	261
Doslov		265
Heslář – slovník používaných pojmů		266
Použitá literatura		271